

International Science Group

ISG-KONF.COM

VI
INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"SCIENTIFIC DIRECTIONS OF RESEARCH IN
EDUCATIONAL ACTIVITY"

Osaka, Japan
February 14– 17, 2023

ISBN 979-8-88896-531-3

DOI 10.46299/ISG.2023.1.6

SCIENTIFIC DIRECTIONS OF RESEARCH IN EDUCATIONAL ACTIVITY

Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference

Osaka, Japan
February 14 – 17, 2023

62.	Гордій Н.М. РОЗВИВАЛЬНЕ ПРЕДМЕТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ СЕНСОРНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ	289
63.	Дем'янчук Ю.В., Дем'янчук А.В., Іванова Д.М., Індик А.С., Попенко М.Є. ДЕЯКІ ПРАВОВІ КОЛІЗІЇ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У СІМ'Ї ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДИСЦИПЛІНИ „ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ ОСОБИСТОСТІ”	292
64.	Дяченко А.С. ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ЗАРУБІЖНИХ ПИСЬМЕННИКІВ У КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ	295
65.	Заярнюк І.Ю., Суліцький В.В. СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПОСТТРАЖДАЛИМИ ВІД ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО ТА/АБО ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА	301
66.	Колесник Л.Г. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ У КОЛЕДЖІ ЗАСОБАМИ ІКТ	307
67.	Корнева Н.М., Богданова О.Н. ВИВЧЕННЯ ЯВИЩА ДИФРАКЦІЇ НА ПРИКЛАДІ ДИФРАКЦІЙНОЇ КАРТИНИ ВІД ВОЛОСА	311
68.	Кізім В.М., Чернишенко Т.М., Сікорська Л.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО РИТМУ	313
69.	Лусь В.І. ПРО ЗНАЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОЕКТУВАННЯ І ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ В АРХІТЕКТУРНІЙ ОСВІТІ	318
70.	Ничипорук О.М. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	323
71.	Прокопенко В.В., Гончаренко Н.І. АКТУАЛІТЕТИ НАВЧАННЯ УПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК УМОВИ ЦІЛОЖИТТЄВОГО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	326

АКТУАЛІТЕТИ НАВЧАННЯ УПРОДОВЖ ЖИТТЯ ЯК УМОВИ ЦІЛОЖИТТЄВОГО ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Прокопенко Вікторія Вікторівна,
к.філос.н., викладач,
Полтавський державний медичний університет

Гончаренко Наталія Іванівна,
к.істор.н., доцент
Полтавський державний медичний університет

Протягом останніх десятиліть спостерігається зростаючий інтерес до навчання та освіти дорослих. Виклики економічного, політичного, соціокультурного, етичного характеру потребують від людства безперервного звернення до освіти, яка у ХХІ ст. стала визначальним фактором суспільного прогресу.

Питання функціонування освіти дорослих в Україні, на жаль, перебуває у стані законодавчої невизначеності. Відсутність прийнятого закону про освіту дорослих залишає невирішеними численні проблеми. Так, зокрема серед пріоритетних кроків для їх вирішення вважаємо наступні: визначення завдань, напрямків, принципів функціонування системи освіти дорослих, артикулювання чіткої термінології, вирішення питань, що стосуються провайдерів освіти дорослих.

Апелюючи до Закону України «Про освіту» (редакція від 27.10.2022 р.) освіта дорослих, що є складовою освіти впродовж життя, спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особи на безперервне навчання з урахуванням її особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки. Складниками освіти дорослих є:

- післядипломна освіта;
- професійне навчання працівників;
- курси перепідготовки та/або підвищення кваліфікації;
- безперервний професійний розвиток;
- будь-які інші складники, що передбачені законодавством, запропоновані суб'єктом освітньої діяльності або самостійно визначені особою [1].

У зв'язку із відсутністю чіткого законодавчого визначення саме поняття «освіта дорослих» має поліваріантне трактування. Так, американський дослідник М.Ноулз визначив вузьке, широке та сукупне значення цього феномену. Вузьке розуміння освіти дорослих вчений пов'язує із комплексом організованих дій, спрямованих на освіту дорослих, що здійснюються різними суб'єктами освітньої діяльності. Широке – із самим процесом навчання дорослих, а сукупне – об'єднуючи попередні два, формує цілісний концепт освіти дорослих, що

реалізується в соціальній практиці у вигляді соціального інституту з надзвичайно широкими завданнями [2].

У даному контексті цінними є думки Л.Лук'янової щодо вихідних позицій освіти дорослих і тих функцій, які вона забезпечує. Так, дослідниця зауважує, що:

1) в умовах зміни соціальних ідеалів, уявлень і буття людини в цілому, освіта забезпечує стабілізуючу функцію і відкриває можливості для пристосування до нових умов.

2) освіта забезпечує процес соціалізації людини й наступності поколінь, вона є середовищем комунікації, через неї відбувається залучення до світових цінностей, досягнень науки і техніки.

3) освіта прискорює процес розвитку й становлення людини як особистості, забезпечує формування її духовності, ціннісних орієнтирів, моральних принципів

4) освіта покликана допомогти людині побачити проблеми, суперечності цього світу, розпредметити їх, знайти нові комбінації відомих елементів і своєю діяльністю створити відсутні елементи для того, щоб інсайт, творче осяяння уможливило нову діяльність задля творення культурних цінностей.

5) в умовах девальвації загальнокультурної компоненти, превалювання прагматично-утилітарних тенденцій освіти дорослих як сфера духовного виробництва виконує роль посередника між культурою й особистістю, яка здійснює вибір культурно-освітніх цінностей, культурних моделей, і у такий спосіб сприяє гармонізації і стабілізації сучасної соціокультурної ситуації [3, с.15-16].

У Рекомендаціях ЮНЕСКО щодо навчання й освіти дорослих від 13 листопада 2015 року зазначено, що освіта дорослих є центральним компонентом навчання впродовж життя. Дорослі можуть повторно здобувати освіту з багатьох причин, а саме:

- надолужити пропущену з певних причин початкову та/або середню освіту;
- розвивати базові навчальні навички, зокрема грамотність;
- удосконалювати нові професійні навички та досвід для того, аби адаптуватися до змін на ринку праці, кар'єри або для постійного професійного розвитку;

- продовжувати навчання для особистого вдосконалення й дозвілля;
- брати повноцінну участь у суспільному житті та демократичних процесах.

Крім того, освіта дорослих має неабияку цінність для особи та підвищує якість її життя, оскільки:

- відіграє ключову роль у здійсненні інших прав людини, наприклад, права на працю, здоров'я, участь у культурному й суспільному житті;

- емансипує економічно та соціально маргіналізованих дорослих, даючи їм змогу зрозуміти і трансформувати через критичне сприйняття причини їхньої маргіналізації, зокрема шляхом виходу з бідності;

- розвиває компетенції та знання, необхідні для участі в житті суспільства;
- сприяє активному громадянству (active citizenship).

У 2022 році було опубліковано Five Global report on adult learning and education (GRALE 5). За його висновками, люди в усьому світі дедалі більше усвідомлюють, що вони живуть у час великої невизначеності, головну роль у якій відіграла пандемія COVID-19. Її вплив проявився багатьма чинниками, продемонструвавши значну нерівність у доступі до якісної шкільної та неформальної освіти. Пандемія також показала, що світ став все більш взаємозалежний, але це не може повною мірою вирішити проблеми нерівності та соціальної справедливості [4].

У міру того, як економіка та відповідно суспільство змінюються освіта дорослих далеко виходить за рамки відповіді на потреби ринку праці. Можливості для зміни кар'єри та перекваліфікації мають бути пов'язані з широкими реформами системи освіти, які передбачають створення кількох гнучких шляхів навчання. Замість того, щоб бути адаптивною за характером (незалежно від змін на ринку праці, технології чи навколишнього середовища), система освіти дорослих має бути переконцептуалізована навколо навчання, яке є справді трансформаційним. Ми знаємо, що характер зайнятості може різко змінитися протягом одного життя. Самі по собі технологічні рішення не досягнуть цих цілей, вони повинні супроводжуватися та підкріплюватися радикальними змінами в тому, як ми сприймаємо один одного та своє місце в природі. Таким чином, освіта має бути спрямована на зміну того, як ми думаємо (краще розуміємо світ), відчуваємо (співчувати іншим) і діємо (щоб змінити свою поведінку на краще).

Список літератури

1. Закон України про освіту. URL: Режим досвіду: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.12.22)
2. Knowles M.S. The modern practice of adult education: from pedagogy to andragogy / Malcolm Shepherd Knowles. – London: Cambridge Book Company, 1980. – 400 p.
3. Лук'янова Л. Феномен освіти дорослих у контексті розвитку освіти упродовж життя /Л. Лук'янова. Дидаскал. Часопис. Полтава, 2012. С.14-19 .
4. 5th global report on adult learning and education: citizenship education: empowering adults for change. UNESCO Institute for Lifelong Learning. 12 p. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000381669> (дата звернення: 20.12.22)